

37658 - Oruçlunun, birisine sövmesi câiz değildir

Soru

Ben, oruçlu idim ve oruç sırasında birisine kötü söz söyledim veya herhangi bir şahsa karşı ahlâkımı bozdum. Bu davranışım orucumu bozar mı?

Cevabı öğrenmek istiyorum. Çünkü arkadaşlarım oruç sırasında insanlara kötü söz söylemekte ve onlara kötü davranmaktadırlar. Bunun için ben de niçin küfretmek ve kötü söz söylemek gibi günahlardan kaçınmaları gerektiğini onlara haber vermek istiyorum.

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Ramazan'ın gündüzünde sövmek ve kötü söz söylemek gibi günahları işlemek, orucu bozmaz. Yani bu davranış, orucu bozan şeylerden değildir. Fakat orucun sevabını eksiltir. Belki bu günahlar, orucun sevabının hepsini de götürebilir. Dolayısıyla oruçlu, aç ve susuz kalmaktan başka orucundan hiçbir fayda elde etmemiş olur.

Oruçlu, Allah Teâlâ'ya karşı gelmekten bütün azalarını korumakla emrolunmuştur. Oruçtan maksat; sadece yemek ve içmekten imtinâ etmek değildir. Aksine oruçtan maksat; nefsi, Allah Teâlâ'ya karşı gelmekten alıkoymak ve Allah Teâlâ'dan hakkıyla korkmayı (takvâyı) gerçekleştirmektir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ] سورة البقرة الآية: 183

"Ey îmân edenler! Oruç, sizden önceki (ümme)t'lere farz kılındığı gibi, size de farz kılındı. Umulur ki (itaatte bulunmak ve yalnızca O'na ibâdet etmek sûretiyle sizinle günahlar arasına önlem kılarak Rabbinizden) korkarsınız."[\[1\]](#)

Nebi-sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

[مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ وَالْجَهْلَ، فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ.] رواه البخاري

"Kim yalan söylemeyi, yalanla iş görmeyi ve cehâleti terk etmezse, Allah'ın, onun yemesini ve içmesini bırakmasına (oruç tutmasına) ihtiyacı yoktur." [2]

Hadiste geçen "yalan söz"; yalan söylemek, gıybet etmek, koğuculuk yapmak (laf getirip götürmek), sövmek ve kötü söz söylemek gibi her türlü kötü sözü kapsar.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

إِذَا أَصْبَحَ أَحَدُكُمْ يَوْمًا صَائِمًا فَلَا يَرْفُثُ، وَلَا يَجْهَلُ، فَإِنْ أَمَرُوْهُ شَاتَمَهُ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ: إِنِّي صَائِمٌ، إِنِّي صَائِمٌ. [رواه البخاري ومسلم]

"Biriniz bir gün oruçlu olarak sabahlarsa, kötü söz söylemesin ve câhillik etmesin. Eğer birisi kendisine söverse veya kendisiyle kavga etmek isterse:

-Ben oruçluyum, ben oruçluyum, desin." [3]

Hâfız İbn-i Hacer -Allah ona rahmet etsin- hadisin şerhinde şöyle demiştir:

"Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in: (فَلَا يَرْفُثُ):Buradaki "rafes"ten kastedilen; çirkin, müstehcen ve kötü sözdür.

(وَلَا يَجْهَلُ) : Bağırıp çağırma, aptallık, arsızlık, rezillik ve utanmazlık gibi cehâlet ehlinin amellerinden bir şey yapmasın, demektir.

Hadisten kastedilen şey; oruçlu, kendisine söven veya kendisiyle kavga etmek isteyen kimseye onun fiiliyle karşılık vermesin.Aksine: "Ben oruçluyum", demekle yetinsin."

Oruçlu, kendisine söven birisine karşılık vermemekle emrolunmuşsa, insanlara haksızlık etmek ona yaraşır mı? Onlara kötü söz söyleyen nasıl ilk kendisi olabilir?

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Bilmelisin ki, oruçlunun çirkin ve müstehcen söz söylemekten, câhilce davranmaktan, birbiriyle

tartışıp münakaşa etmekten ve birbirine sövmekten yasaklanması, sadece ona özel bir yasak değildir. Aksine yasak konusunda herkes oruçlunun hükmündedir. Fakat oruçlunun bu gibi şeylerden yasaklanması, daha önceliklidir ve onun durumu daha önemlidir."

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

[لَيْسَ الصِّيَامُ مِنَ الْأَكْلِ وَالشُّرْبِ، إِنَّمَا الصِّيَامُ مِنَ اللَّغْوِ وَالرَّفَثِ، فَإِنْ سَابَكَ أَحَدٌ أَوْ جَهِلَ عَلَيْكَ، فَلْتَقُلْ: إِنِّي صَائِمٌ، إِنِّي صَائِمٌ.]
[رواه الحاكم]

"Gerçek oruç, yemeyi ve içmeyi terk etmek değildir. Asıl oruç, boş sözü ve hayâsızca konuşmayı terk etmektir. Oruçlu iken birisi sana söver veya kabalık ederse, ona:

-Ben oruçluyum, ben oruçluyum, dersin." [4]

Yine Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

[رُبَّ صَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيَامِهِ إِلَّا الْجُوعُ، وَرُبَّ قَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ قِيَامِهِ إِلَّا السَّهَرُ.]
[رواه ابن ماجه]

"Nice oruçlu vardır ki, onun orucu sadece açlık (ve susuzluktur). Nice gece ibâdete kalkan vardır ki, onun bu kalkışı sadece uykusuzluktur." [5]

(Yani nice oruçlu vardır ki, tuttuğu oruçtan yanına sadece çektiği açlık kâr kalır. Nice gece namazı kılan vardır ki, onun da kârı gece uykusuz kalmaktan ibarettir.)

Oruçta yalan söylemenin hükmü hakkında (37989) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

[1] Bakara Sûresi: 183

[2] Buhârî, hadis no: 1903

[3] Buhârî, hadis no: 1894. Müslim, hadis no: 1151

[4] Hâkim rivâyet etmiştir.

[5] İbn-i Mâce, hadis no:1690